Lietas arhīva Nr. C-0161-21/7
ECLI:LV:RVPT:2021:1021.C30624717.5.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2021. gada 21. oktobrī

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa
šādā sastāvā: tiesnese D.Bambere
ar sekretāri L.Ustinovu
piedaloties adokātēm G.Vilmanei un I.Brūverei
2021. gada 21. septembrī
atklātā tiesas sēdē Rīgā, Abrenes ielā 8, izskatīja civillietu /pers. C/ prasībā pret /pers. D/ un SIA "/nosaukums/" ar trešajām personām /pers. F/ un /pers. G/ par darījuma atzīšanu par spēkā neesošu daļā un īpašuma tiesību atjaunošanu uz nekustamo īpašumu

Aprakstošā daļa

2017. gada 2. oktobrī tiesā saņemta /pers. C/ prasības pieteikums pret /pers. D/ un SIA "/nosaukums/" ar trešajām personām /pers. F/ un /pers. G/ par darījuma atzīšanu par spēkā neesošu daļā un īpašuma tiesību atjaunošanu uz nekustamo īpašumu.

Prasībā norādīts, ka 2012. gada 28. decembrī /pers. C/ cēlis prasību Rīgas apgabaltiesā pret /pers. H/ mantojumu, /pers. D/ un /pers. I/ par parāda piedziņu, lūdzot atzīt viņam tiesības saņemt no /pers. H/ mantojuma no 2006. gada 30. jūnija līguma izrietošo parāda daļu 3000000,00 Ls, piedzīt no /pers. H/ mantojuma, bet mantojuma procesa pabeigšanas un mantojuma apliecības izsniegšanas gadījumā- no /pers. I/ un /pers. D/ atbilstoši viņu daļām mantojumā, /pers. H/ parāda daļu 3000000,00 Ls. Sakarā ar celto prasību ierosināta civillieta Nr. C04283513.

/pers. H/ mantojuma masā ietilpst nekustamie īpašumi - dzīvokļa īpašums Nr. /numurs / un pie tā piederošas 5495/448530 kopīpašuma domājamās daļas no daudzdzīvokļa mājas un zemes gabala, kas atrodas pēc adreses /adrese /, zemes gabals, uz kura atrodas divas dzīvojamās ēkas, kas atrodas /adrese/ un nekustamais īpašums, kas atrodas /adrese/ (turpmāk- mantojuma masa).

Ar Rīgas apgabaltiesas 2015. gada 26. augusta spriedumu apstiprināts /pers. C/ izlīgums ar /pers. I/, uz kā pamata /pers. C/ saņēma savā īpašumā 1/4 domājamo daļu no katras mantojuma masas vienības kā /pers. I/ daļu /pers. H/ mantojumā.

2016. gada 30. maijā Rīgas apgabaltiesa apelācijas kārtībā taisīja spriedumu /pers. C/ celtajā prasībā un /pers. D/ celtajā pretprasībā /pers. H/ mantojuma lietā. Ar minēto spriedumu /pers. D/ no mantojuma masas izdalīta laulātās daļa un atzītas īpašuma tiesības uz 1/2 domājamo daļu no katras mantojuma masas vienības. Ar šo spriedumu tika noraidīta /pers. C/ prasība pret /pers. D/ un, tādēļ /pers. D/ paturēja arī savu daļu /pers. H/ mantojumā, un proti, 1/4 domājamo daļu no katras mantojuma masas vienības. Tādejādi, /pers. D/ rīcībā nonāca 3 /4 domājamo daļu no katras mantojuma masas vienības.

Par minēto spriedumu tika iesniegtas kasācijas sūdzības, kā rezultātā ar LR Augstākas tiesas 2017. gada 11. janvāra rīcības sēdes lēmumu tika ierosināta kasācijas tiesvedība par Rīgas apgabaltiesas 2016. gada 30. maija spriedumu daļā, ar kuru bija noraidīta /pers. C/ prasība pret /pers. D/ atzīt tiesības saņemt no /pers. H/ mantojuma parāda daļu 3000000,00 Ls un piedzīt no /pers. H/ mantojuma, bet mantojuma procesa pabeigšanas un mantojuma apliecības izsniegšanas gadījumā - no /pers. I/ un /pers. D/ atbilstoši viņu daļām mantojumā, /pers. H/ parāda daļu 3000000,00 Ls.

/pers. C/ prasības materiālais objekts ir /pers. D/ īpašumā esošās 1/4 domājamo daļu no katras mantojuma masas vienības, bet konkrēti:

1) 1/4 domājamā daļa no dzīvokļa īpašuma Nr. /numurs / un pie tā piederošās 5495/448530 kopīpašuma domājamās daļas no daudzdzīvokļa mājas un zemes gabala, kas atrodas pēc adreses /adrese /;

2) 1/4 domājamā daļa no zemes gabala uz kura atrodas dzīvojamā ēka un dzīvojamā māja, kas atrodas /adrese/;

3) 1/4 domājamā daļa no nekustamā īpašuma, kas atrodas /adrese/ (turpmāk- Strīda nekustamie īpašumi).

2017. gada 31. jūlijā prasītājs saņēmis no zvērinātas notāres Ilzes Pilsētnieces 26.06.2017.paziņojumu Nr. 160/07/2017 par pirmpirkuma tiesību izmantošanu attiecībā uz strīdus nekustamajiem īpašumiem. Iepazīstoties ar pievienotajiem dokumentiem un pārbaudot ar tiem saistīto informāciju publiskajos reģistros, prasītājs noskaidrojis: 1) 2017. gada 18. aprīlī /pers. D/ atsavinājusi visas sev piederošās 3/4 domājamo daļu no katras mantojuma masas vienības, t.sk., Strīda nekustamo īpašumus, ieguldot tos jaundibinātās SIA "/nosaukums/" pamatkapitālā un ieguldījuma rezultātā iegūstot 4854 SIA "/nosaukums/" kapitāla daļas, kas atbilst 100% no pamatkapitāla. Saskaņā ar Strīdu nekustamo īpašumu zemesgrāmatu datiem atsavināšana veikta ar 2017. gada 18. aprīļa dibināšanas lēmumu un 2017. gada 20. aprīļa Uzņēmumu reģistra lēmumu Nr. 6-12/55527 par komercsabiedrības ierakstīšanu komercreģistrā. 2) 2017. gada 10. maijā /pers. D/ atsavinājusi visas sev piederošās SIA "/nosaukums/" kapitāla daļas trešajai personai /pers. F/, kura kopš SIA "/nosaukums/" dibināšanas dienas un līdz 2017. gada 3. augustam bija SIA "/nosaukums/" vienīgā valdes locekle. /pers. F/ uz ģenerālās pilnvaras pamata pārstāvēja /pers. D/ intereses ar tiesībām pārvaldīt tās mantu, kontaktēja ar /pers. C/ un viņa pārstāvjiem un nevarēja nezināt par tiesvedību attiecībā uz Strīdus nekustamajiem īpašumiem. 3) 2017. gada 26. jūlijā SIA "/nosaukums/", kuras vārdā rīkojās /pers. F/ noslēdza pirkuma līgumu ar /pers. G/ par 3/4 domājamo daļu no katras Mantojuma masas vienības, t.sk., Strīdus nekustamo īpašumu pārdošanu /pers. G/. 4) 2017. gada 3. augustā, tas ir vēl pirms 2017. gada 26. jūlija pirkuma līguma noteikumu izpildes, /pers. G/ kļuvis par pārdevēja - SIA "/nosaukums/" - vienīgo valdes locekli, kā arī ieguvis īpašumā visas SIA "/nosaukums/" kapitāla daļas.

Ieguldot strīda nekustamo īpašumu SIA "/nosaukums/" pamatkapitālā ir notikusi to atsavināšana, kuras rezultātā par to īpašnieku ir reģistrēta SIA "/nosaukums/", kas ieguvusi visas Civillikumā noteiktās tiesības pār īpašumu.

Ievērojot tālāko kapitāla daļu atsavināšanu un tai sekojošu Strīda nekustamo īpašumu pārdošanu jaunam SIA "/nosaukums/" kapitāla daļu īpašniekam konstatējams, ka atbildētāja /pers. D/ kopīgi ar jaunizveidoto SIA "/nosaukums/" un /pers. F/ ir veikusi simulatīvu darījumu virkni ar nolūku

izvairīties no strīda nekustamo īpašumu iespējamas zaudēšanas tiesvedības rezultātā. Norāda, ka strīdus nekustamie īpašumu ir vienīgais /pers. C/ pieejamais prasības materiālais objekts civillietā Nr. C04283513, jo ar citu savu mantu /pers. D/ par pieteikto prasību neatbild.

Hronoloģiski var noteikti secināt, ka /pers. D/ ir nodibinājusi SIA "/nosaukums/" nevis ar nolūku gūt peļņu no jaundibinātās komercsabiedrības saimnieciskās darbības ar iegūto īpašumu, bet tieši ar mērķi atsavināt to saistītajai personai bez pienākuma paziņot par to /pers. C/ kā attiecīgās mantas kopīpašniekam.

Prasītājs atsaucas uz LR Augstākās tiesas judikatūru - LR Augstākās tiesas Senāta 2004. gada 3. novembra Spriedums lietā Nr. SKC-614, un norāda, ka pie šādiem apstākļiem konstatējams, ka /pers. D/ atsavinot strīdu nekustamo īpašumus ir rīkojusies kā ļaunticīgs valdītājs.

Tāpat prasītājs atsaucas arī uz LR Augstākās tiesas Senāta 2007. gada 28. marta spriedumu lietā Nr. SKC-179 un norāda,ka Civillikuma 1. pants nosaka, ka tiesības izlietojamas un pienākumi pildāmi pēc labas ticības. Attiecībā uz darījumiem šis noteikums papildināts ar 1415. panta norādēm, kas nodrošina pret darījumiem, kas formāli nepārkāpj likuma prasības, bet pēc tā satura vai noslēgšanas mērķa ir vērsti uz likuma apiešanu, vai to noslēgšanas mērķis bijis pretējs reliģijai, likumiem vai labiem tikumiem. Tādejādi /pers. D/veiktais darījums - mantas ieguldījums SIA "/nosaukums/" pamatkapitālā, kas veikts uz 2017. gada 18. aprīļa (dibināšanas lēmuma pamata) attiecībā uz strīda nekustamajiem īpašumiem atzīstams par spēkā neesošu no noslēgšanas brīža.

Pamatojoties uz Civillikuma 1055., 1415. pantiem, lūdz tiesu atzīt par spēkā neesošu /pers. D/ veikto darījumu – SIA "/nosaukums/" 2017. gada 18. aprīļa dibināšanas lēmumu daļā par nekustamo īpašumu -1/4 domājamās daļas no dzīvokļa īpašuma Nr. /numurs / un pie tā piederošas 5495/448530 kopīpašuma domājamās daļas no daudzdzīvokļa mājas un zemes gabala, kas atrodas pēc adreses /adrese /, 1/4 domājamās daļas no zemes gabala, uz kuras atrodas divas dzīvojamās ēkas, kas atrodas /adrese/, 1/4 domājamās daļas no nekustamā īpašuma , kas atrodas /adrese/ ieguldīšanu SIA "/nosaukums/" pamatkapitālā un atjaunot /pers. D/ īpašuma tiesības uz minētajiem nekustamajiem īpašumiem, par ko izdarīt ierakstus Rīgas pilsētas un Jūrmalas pilsētas zemesgrāmatu nodalījumos, piedzīt tiesas izdevumus.

Prasītājs iesniedza tiesā prasības pieteikuma grozījumus un papildinājumus, kuros norāda, ka papildina 2017. gada 26. septembra prasības pieteikumā norādīto prasības pamatu un palielinot prasījuma apmēru, lūdzot atzīt par spēkā neesošu /pers. D/ veikto darījumu - SIA "/nosaukums/", 2017. gada 18. aprīļa dibināšanas lēmumu - daļā par 3/4 domājamo daļu no strīdus nekustamajiem īpašumiem ieguldīšanu SIA "/nosaukums/" pamatkapitālā.

Prasītājs civillietā Nr. C04283513 cēlis prasību pret /pers. D/ par parāda daļas 2134307,72 EUR apmērā piedziņu atbilstoši viņas iegūtajai daļai /pers. H/ mantojumā. Piedziņa aprobežojama ar /pers. D/ no /pers. H/ mantoto atbilstoši šī inventāra sarakstam.

/pers. H/ mantojuma masā cita starpā ietilpa šādi nekustamie īpašumi:

1. dzīvokļa īpašums Nr. /numurs / un pie tā piederošās 5495/448530 kopīpašuma domajamās daļas no daudzdzīvokļu mājas un zemes gabala ar kadastra Nr. /numurs /, kas atrodas /adrese/;

2. nekustamais īpašums /adrese /, kadastra Nr. /numurs /;

3. nekustamais īpašums /adrese /, kadastra Nr. /numurs /.

2013. gada 14. februārī /pers. D/ cēlusi prasību, vēlāk to precizējot, pret /pers. H/ atstātā mantojuma masu un /pers. I/ par pārdzīvojušā laulātā mantas daļas izdalīšanu no mantojuma masas, tajā skaitā, īpašuma tiesību atzīšanu uz 1 /2 domājamo daļu no strīdus īpašumiem. Lietā kā trešā persona tika pieaicināts prasītājs.

Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2013. gada 16. decembra lēmumu civillieta prasītāja prasībā pret /pers. H/ mantojuma masu, /pers. D/ un /pers. I/ un civillieta /pers. D/ prasībā pret /pers. H/ mantojuma masu un /pers. I/ apvienotas vienā tiesvedībā.

Ar Rīgas apgabaltiesas 2015. gada 26. augusta spriedumu apstiprināts prasītāja izlīgums ar /pers. I/, uz kā pamata prasītājs saņēmis savā īpašumā 1/4 domājamo daļu no katra strīdus īpašuma kā /pers. I/ daļu /pers. H/ mantojumā.

Ar Rīgas apgabaltiesas 2016. gada 30. maija spriedumu lietā Nr. C04283513 daļēji apmierināta /pers. D/ prasība, proti, /pers. D/ no mantojuma masas izdalīta laulātās daļa un atzītas īpašuma tiesības uz 1/2 domājamo daļu no katras mantojuma masas vienības, tajā skaitā, strīdus īpašumiem. Vienlaikus nospriests dzēst /pers. I/ īpašuma tiesības uz 1/4 domājamo daļu no strīdus īpašumiem, tādējādi /pers. D/ īpašumā nonākot 3/4 domājamām daļām no strīdus īpašumiem.

Saskaņā ar Civillikuma 711. pantu mantinieks, kas pieņēmis mantojumu ar inventāra tiesību, atbild par mantojuma atstājēja parādiem un citiem prasījumiem pret to tikai šā mantojuma apmērā. Atbilstoši Civillikuma 702. panta otrajai daļai ar mantojuma iegūšanu izbeidzas mantiniekam piederējušās lietu tiesības uz mantojuma atstājēja mantu, kā arī otrādi, pēdējā tiesības uz mantinieka mantu.

Pie šādiem apstākļiem secināms, ka prasītāja materiālais objekts civillietā Nr. C04283513 ir /pers. D/ īpašumā esošās 3/4 domājamās daļas no strīdus īpašumiem, jo /pers. D/ par prasību atbild tikai /pers. H/ mantojuma apmērā.Citas mantas, uz ko būtu iespējams vērst piedziņu prasības apmierināšanas gadījumā civillietā Nr. C04283513, nav, līdz ar to prasītājs ir spiests celt prasību pret /pers. D/ un SIA "/nosaukums/" par darījuma, ar kuru 3/4 domājamās daļas no strīdus īpašumiem ieguldītas SIA "/nosaukums/" pamatkapitālā, atzīšanu par spēkā neesošu un /pers. D/ īpašuma tiesību uz nekustamā īpašuma objektiem atjaunošanu.

Ar /pers. D/ piederošajām 3/4 domājamām daļām no strīdus īpašumiem veiktas vairākkārtējas darbības, lai /pers. D/ izvairītos no prasītāja prasījuma apmierināšanas un strīdus īpašumu domājamo daļu zaudēšanas. Ar 2017. gada 18. aprīļa dibināšanas lēmumu 3/4 domājamās daļas no strīdus īpašumiem /pers. D/ ieguldījusi SIA "/nosaukums/" pamatkapitālā, tādējādi iegūstot 4854 SIA "/nosaukums/" kapitāla daļas, kas atbilst 100% pamatkapitāla, 2017. gada 10. maijā kapitāla daļas atsavinātas /pers. F/, kura kopš SIA "/nosaukums/" dibināšanas dienas un līdz 2017. gada 3. augustam bija kapitālsabiedrības vienīgā valdes locekle, 2017. gada 26. jūlijā SIA "/nosaukums/", kuras vārdā rīkojās /pers. F/, noslēdza pirkuma līgumu ar /pers. G/ par iepriekš minēto domājamo daļu no Strīdus īpašumiem pārdošanu /pers. G/, turklāt 2017. gada 3. augustā /pers. G/ kļuvis par SIA "/nosaukums/" vienīgo valdes locekli, kā arī ieguvis savā īpašumā visas SIA "/nosaukums/" kapitāla daļas.

Visas iepriekš norādītās darbības ir veiktas ar mērķi izvairīties no prasītāja piedziņas vēršanas uz strīdus īpašumiem. Prasītājam nav iespēju vērst piedziņu uz citu prasītājas mantu, jo prasītāja par mantojuma atstājēja - /pers. H/ - parādiem atbild tikai mantojuma apmērā, un citas mantas nav.

Iepriekš veiktajiem darījumiem ir nepārprotami fiktīvs jeb šķietams raksturs. Saskaņā ar Civillikuma 1438. pantu, ja griba izteikta tikai izskata pēc, tad tai nav nekādu tiesisku seku, ja vien ar to nav saistīts prettiesīgs trešās personas maldinājums.

Šķietamiem darījumiem ir raksturīgs tas, ka dalībnieki nevēlas tiesisku seku iestāšanos, taču mēģina radīt patiesi gribēta un reāli notikuša tiesiskā darījuma šķietamību. Šķietamā darījuma dalībniekiem ir patiesa vēlēšanās, lai trešajām personām rastos iespaids par noslēdzamā darījuma nopietnību. Visi šķietamā darījuma dalībnieki ir vienisprātis par to, ka patiesībā viņi nevēlas tiesiski saistīties. [..] Šķietamā darījuma rezultātā radušajos apstākļos trešajai personai parasti tiek liegta iespēja izdarīt kādu darbību vai tā tiek pamudināta uz tās patiesajām interesēm neatbilstošu rīcību.

Līdz ar to, ja griba izteikta izskata pēc, kas nozīmē, ka gribas faktiski nav, tad šādas gribas trūkums nevar radīt tiesiskas sekas, tāpēc šķietams darījums ir nederīgs jeb absolūti spēkā neesošs no noslēgšanas brīža.

/pers. D/ ir nodibinājusi SIA "/nosaukums/" nevis nolūkā gūt peļņu no jaundibinātās komercsabiedrības saimnieciskās darbības ar ieguldīto īpašumu, bet ar mērķi atsavināt to saistītajai personai bez pienākuma paziņot par to prasītājam kā attiecīgās mantas kopīpašniekam.

Ar Latvijas Republikas Senāta 2018. gada 4. decembra spriedumu lietā Nr. C04283513 nospriests atcelt un nodot Rīgas apgabaltiesai jaunai

izskatīšanai Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2016. gada 30. maija spriedumu, ar kuru atzīti par spēkā neesošiem starp prasītāju un /pers. H/ 1995. gada 1. maijā, 1999. gada 1. aprīlī un 2001. gada 1. jūnijā noslēgtie aizdevuma līgumi, 2006. gada 30. jūnijā noslēgtais līgums un 2006. gada 30. jūnijā noslēgtais papildnolīgums par savstarpējiem norēķiniem, noraidīta prasītāja prasība par 2134307,72 EUR piedziņu atbilstoši /pers. D/ mantojuma daļai (attiecībā uz /pers. H/ mantojumu) un piedzīti no prasītāja tiesas izdevumi 135295,36 EUR valsts labā.

Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2019. gada 26. aprīļa spriedumu lietā Nr. C04283513, nospriests /pers. D/ prasību pret prasītāju par darījumu atzīšanu par spēkā neesošiem noraidīt; prasītāja prasību pret /pers. D/ par parāda piedziņu apmierināt; piedzīt no /pers. D/ par labu prasītājam atbilstoši viņas iegūtajai daļai /pers. H/ mantojumā, parāda daļu, kas izriet no 2006. gada 30. jūnija līguma (ar papildnolīgumu), 2134307,72 EUR, piedziņu aprobežojot ar /pers. D/ no /pers. H/ mantoto, atbilstoši inventāra sarakstam; piedzīt no /pers. D/ par labu prasītājam tiesas izdevumus lietā, valsts nodevu 13336,58 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 10,96 EUR; atzīt prasītājam tiesības saņemt no /pers. D/ likumiskos 6% gadā no pamatparāda līdz sprieduma izpildei, ievērojot, ka procentu pieaugums apstājas, sasniedzot kapitāla lielumu. Par spriedumu /pers. D/ iesniegusi kasācijas sūdzību.Tiesa spriedumā konstatējusi un apstiprinājusi turpmāk norādītus apstākļus, kas ir būtiski civillietas Nr. C30624717 izskatīšanā un apstiprina prasītāja prasības izskatāmajā lietā pamatotību.

/pers. D/ civillietas Nr. C04283513 ietvaros cita starpā lūgusi tiesu atzīt par spēkā neesošiem 2006. gada 30. jūnija līgumu un tā papildnolīgumu, kas noslēgts starp /pers. H/ un prasītāju un no kā izriet /pers. H/ parādsaistības pret prasītāju, kā arī starp prasītāju un /pers. H/ noslēgtos 1995. gada 1. maija 1999. gada 1. aprīļa un 2001. gada 1. jūnija aizdevuma līgumus.

Tiesa sprieduma motīvu daļā norādījusi, ka ir pamats atzīt, ka, 2006. gada 30. jūnijā, parakstot līgumu, /pers. H/ ar savu parakstu apliecinājis, ka nav izpildījis savas iepriekš uzņemtās saistības pret prasītāju, un to apmērs uz pārjaunojuma līguma noslēgšanas brīdi ir 7608000 Ls. Un tā kā minētajam līgumam atbilstoši Civillikuma 1867. pantam ir pārjaunojuma līguma juridiskā daba, pamatojoties uz Civillikuma 1869. pantu, ir zaudējuši spēku visi iepriekš pušu starpā noslēgtie līgumi, līdz ar to /pers. D/ nav pamata apstrīdēt līgumus, kas ir zaudējuši spēku sakarā ar pārjaunošanu, jo tika radīta jauna saistība, kuru puses apliecināja ar saviem parakstiem paužot savu gribu bez viltus, maldiem un spaidiem. Savukārt, kā norādījusi tiesa, lai atzītu par spēkā neesošu pārjaunojuma līgumu, pamatojoties uz 1873. pantu, sakarā ar spēkā neesošu agrāku prasījumu. /pers. D/ šis fakts ir jāpierāda. To /pers. D/ nav pierādījusi.

Arī citi apstākļi, uz ko pamatojusies /pers. D/, nav pierādīti un nekalpo par pamatu viņas prasības apmierināšanai. Tiesa spriedumā atzinusi par nepamatotu /pers. D/ norādīto uz naudas nepietiekamību ģimenē, arī lietā iesniegtie pierādījumi neapstiprina pretējo. Tāpat tiesa, izvērtējot lietā iesniegtos pierādījumus, secinājusi, ka /pers. D/ nav pierādījusi starp prasītāju un /pers. H/ noslēgto līgumu fiktīvo raksturu, neatbilstību likumam, reliģijai vai labiem tikumiem, kā arī pušu gribu apiet likumu vai veicināt kaut ko negodīgu. Līdz ar to, tiesas ieskatā, /pers. D/ prasība par darījumu atzīšanu par spēkā neesošiem ir pilnībā noraidāma.

/pers. H/ parādsaistību apmēru pret prasītāju /pers. D/ apstrīdējusi, līdz ar to, noraidot viņas prasību par darījumu atzīšanu par spēkā neesošu, tiesa spriedumā prasītāja prasību par parāda daļas 2134307,72 EUR piedziņu ir apmierinājusi.

Atzīstot prasību civillietā Nr. C04283513 par parāda piedziņu, tiek atzītas prasītāja tiesības piedziņu vērst uz strīdus nekustamajiem īpašumiem, ko /pers. D/ mantojusi no /pers. H/. Attiecīgi prasītājam ir pamats civillietā Nr. C30624717 prasīt 2017. gada 18. aprīļa dibināšanas lēmuma, ar kuru strīdus nekustamie īpašumi ieguldīti SIA "/nosaukums/" pamatkapitālā, atzīšanu par spēkā neesošu.

Pamatojoties uz Civillikuma 702., 711., 1438. pantiem, 2017. gada 26. septembra prasības pieteikuma lūguma daļas trešais punkts tiek izteikts jaunā redakcijā: līdz atzīt par spēkā neesošu /pers. D/ veikto darījumu - SIA "/nosaukums/", 2017. gada 18. aprīļa dibināšanas lēmumu - daļā par šādu nekustamo īpašumu ieguldīšanu SIA "/nosaukums/" pamatkapitālā:

3/4 domājamo daļu no dzīvokļa īpašuma Nr. /numurs / un pie tā piederošām 5495/448530 kopīpašuma domājamām daļām no daudzdzīvokļu mājas un zemes gabala ar kadastra Nr. /numurs /, kas atrodas /adrese/, ieguldīšanu SIA "/nosaukums/, pamatkapitālā; 3/4 domājamo daļu no nekustamā īpašuma /adrese /, kadastra Nr. /numurs /, ieguldīšanu SIA "/nosaukums/", pamatkapitālā; 3/4 domājamo daļu no nekustamā īpašuma /adrese /, kadastra Nr. /numurs /, ieguldīšanu SIA "/nosaukums/"pamatkapitālā un atjaunot /pers. D/ īpašuma tiesības uz augstāk norādītajiem nekustamā īpašuma objektiem, par ko izdarīt attiecīgus ierakstus Rīgas pilsētas un Jūrmalas pilsētas zemesgrāmatu nodalījumos. 2017. gada 26. septembra prasības pieteikums pārējā daļā tiek atstāts negrozīts.

Trešā persona /pers. F/ iesniedza tiesā paskaidrojumus, kuros norāda, ka 2017. gada vasarā viņa kārtoja ar nekustamo īpašumu un Sabiedrības pārdošanu saistītās formalitātes. Minētās mantas pārdošanas nepieciešamība radusies tādēļ, ka nekustamo īpašumu iepriekšējai īpašniecei /pers. D/ nebija izdevies vienoties ar atlikušo nekustamo īpašumu 1/4 domājamo daļu īpašnieku prasītāju par nekustamo īpašumu lietošanu peļņas gūšanai tam dibinātās sabiedrības darbības nodrošināšanai. Pēc kāda laika ar viņu sazinājās persona vārdā /pers. G/, kurš izrādīja interesi par nekustamo īpašumu un sabiedrības iegādi. Trešā persona paskaidroja /pers. G/, ka sabiedrība tika dibināta 2017. gada 18. aprīlī ar mērķi gūt peļņu no tās mantā ietilpstošo nekustamo īpašumu izīrēšanas/ iznomāšanas/ apsaimniekošanas, taču saimniecisko darbību nebija iespējams veikt, jo sabiedrības mantā ietilpstošo nekustamo īpašumu kopīpašnieks prasītājs, kuram ir nostiprinātas īpašuma tiesības uz 1/4 domājamo daļu no nekustamajiem īpašumiem, un kura valdījumā (vai ar viņu saistīto personu valdījumā) atrodas nekustamie īpašumi, nav devis sabiedrībai piekrišanu rīcībai ar tiem, kā rezultātā nekustamo īpašumu izmantošana sabiedrības saimnieciskās darbības nodrošināšanai un peļņas gūšanai līdz šim izrādījusies neiespējama. Trešā persona informēja /pers. G/, ka, ņemot vērā, ka komercdarbība iepriekšminēto apstākļu dēļ netika uzsākta, viņa vēlas pārdot sabiedrības uzņēmumu. Pēc iepazīšanās ar viņam sniegto informāciju par nekustamajiem īpašumiem un sabiedrību /pers. G/ nolēma iegādāties gan nekustamos īpašumus, gan arī Sabiedrības kapitāldaļas.

Uzsver, ka no prasības pieteikuma izriet, ka /pers. G/ ir ievērojis Civillikuma 1073. pantu, kurā noteikts, ka gadījumā, ja kāds nekustama īpašuma kopīpašnieks atsavina savu daļu personai, kura nav kopīpašnieks, tad pārējiem kopīpašniekiem divu mēnešu laikā, skaitot no pirkuma līguma noraksta saņemšanas, pieder pirmpirkuma tiesība (2060. panta otrā daļa un 2062. pants), bet gadījumos, kad pirmpirkuma tiesību nav bijis iespējams izlietot atsavinātāja vainas dēļ - izpirkuma tiesība (1381. un turpm. panti). Kā atzīst pats prasītājs prasības pieteikumā, viņš ir saņēmis zvērinātas notāres paziņojumu ar /pers. G/ piedāvājumu izlietot pirmpirkuma tiesības uz iekustamajiem īpašumiem.

Zemesgrāmatu likuma 1. pantā noteikts, ka zemesgrāmatās ieraksta nekustamus īpašumus un nostiprina ar tiem saistītās tiesības. Zemesgrāmatas ir visiem pieejamas, un to ierakstiem ir publiska ticamība. Savukārt Civillikuma 993. panta otrajā daļā noteikts, ka zemesgrāmatās jāieraksta nevien katrs nekustama īpašuma atsavinājums, bet arī vispār katra tā īpašnieka maiņa. No minētajām tiesību normām izriet zemesgrāmatu publiskās ticamības princips, kas ir vērsts uz trešo personu tiesību aizsardzību, jo personai, iegādājoties nekustamu īpašumu, jābūt pārliecībai par iegūto tiesību patiesumu, neapstrīdamību un prioritāti. Pretējā gadījumā būtiski būtu apdraudēta privāttiesiskā stabilitāte (LR Augstākās tiesas Senāta Civillietu apartamenta 2013. gada 23. oktobra spriedums lietā Nr. SKC-243/2013).

Persona, kura iegūst īpašuma tiesības labā ticībā, paļaujoties uz ierakstu zemesgrāmatā, ir aizsargājama. Saskaņā ar likumu labticīga ieguvēja institūts attiecas uz situāciju, kad persona saņem lietu no tādas personas, kurai patiesībā nepieder īpašuma vai rīcības tiesība uz attiecīgo lietu (Civillikuma 1065. pants), proti, līgumam zaudējot savu spēku, lietas īpašnieks automātiski pārvēršas par nepašnieku un trešā persona ir atzīstama par tādu, kas guvusi svešu lietu no nepašnieka. Likums pieļauj svešas lietas pāreju citas personas īpašumā bez tās īpašnieka piekrišanas tikai tajā gadījumā, ja lietas

ieguvējs ir bijis labticīgs.Ieguvēja labticības prasība izskaidrojama ar to, ka jebkuram tiesiskās apgrozības dalībniekam ir jārespektē citas personas īpašums (LR Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2012. gada 25. aprīļa spriedums lietā Nr. SKC-257/2012, 2013. gada 10. oktobra spriedums lietā Nr. SKC-940/2013, 2013. gada 23. oktobra spriedums lietā Nr. SKC-243/2013).

Kā, skaidrojot Civillikuma 1065. pantā definētā jēdziena „labticīgs lietas valdītājs" būtību, norādīts tiesību doktrīnā, labticīgs valdītājs ir tāds, kas ir pārliecināts, ka nevienam citam nav vairāk tiesību valdīt lietu kā viņam (Civillikuma 910. pants). To, ka valdītājs nav labticīgs, jāpierāda prasītājam (īpašniekam), jo katrs valdījums uzskatāms par tiesīgu un labticīgu, kamēr nav pierādīts pretējais (Civillikuma 918. pants) (Grūtups A., Kalniņš E. Civillikuma komentāri. Trešā daļa. Lietu tiesības. Īpašums. Otrais papildinātais izdevums. - Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2002, 245.lpp.). Tādejādi, ņemot vērā minētās atziņas un Civilprocesa likumā noteikto pierādīšanas pienākumu sadalījumu, apstākļi, kas apliecinātu to, ka persona nav labticīga, ir jāpierāda prasītājai (LR Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2015. gada 16. oktobra spriedums lietā Nr. SKC-105/2015). Konkrētajā gadījumā prasītājs nav pierādījis, ka /pers. G/ rīkojās nelabticīgi, savukārt labticīgu ieguvēju likums aizsargā. Augstākā tiesa jau vairākkārt ir paudusi uzskatu, ka, atzīstot par spēkā neesošu pirmo darījumu ar nekustamo īpašumu, nevar izdarīt vispārinātu secinājumu, ka pilnīgi visi turpmākie darījumi ar šo īpašumu neapšaubāmi ir spēkā neesoši, nepētot, vai to dalībnieki ir labticīgi vai ļaunticīgi; gadījumā, ja īpašnieks ir labticīgs ieguvējs, attiecībā uz viņu piemērojams labticīga ieguvēja aizsardzības princips un strīdus īpašumu no viņa nevar atprasīt (LR Augstākās tiesas Senāta 2011. gada 11. maija spriedumu lietā Nr. SKC-189/2011, 2011. gada 6. aprīļa spriedumu lietā Nr. SKC-96/2011, 2010. gada 26. maija spriedumu lietā Nr. SKC-140/2010, 2010. gada 12. maija spriedumu lietā Nr. SKC-11/2010, 2010. gada 7. aprīļa spriedumu lietā Nr. SKC-74/2010, 2010. gada 10. marta spriedumu lietā Nr. SKC-52/2010, 2009. gada 23. septembra spriedumu lietā Nr. SKC-160/2009).

No visa iepriekš norādītā secināms, ka prasītāja prasība nav pierādīta, un nav pamata īpašuma tiesību atjaunošanai /pers. D/ uz nekustamajiem īpašumiem, jo konkrētajā gadījumā /pers. G/ uzskatāms par labticīgu nekustamo īpašumu ieguvēju, kurš bauda likuma aizsardzību. Ievērojot iepriekšminēto, uzskata, ka prasītāja prasība ir pilnībā noraidāma.

Atbildētāja/pers. D/ iesniedza tiesā paskaidrojumus, kuros norāda, ka ar 2013. gada 18. aprīļa mantojuma apliecību viņa tika apstiprināta mantojuma tiesībās uz 1/2 daļu no /pers. H/, personas kods /personas kods/, atstātā mantojuma, mantojumu pieņemot uz inventāra tiesību pamata. Mantojuma masa cita starpā ietilpa: dzīvokļa īpašums Nr. /numurs / un pie tā piekrītošās 5495/448530 kopīpašuma domājamās daļas no daudzdzīvokļu mājas un zemes gabala /adrese/, dzīvokļa īpašuma kadastra Nr. /numurs /;nekustamais īpašums /adrese /, kadastra Nr. /numurs /; dzīvokļa īpašums /adrese/, kadastra Nr. /numurs /.Starp prasītāju un atbildētāju ilgstoši norisinājās tiesvedība apvienotajā lietā Nr. C04283513 atbildētājas prasībā pret prasītāju un /pers.I/par pārdzīvojušā laulātā mantojuma daļas izdalīšanu no mantojuma masas, īpašuma tiesību atzīšanu, kompensācijas izmaksu un darījumu atzīšanu par spēkā neesošiem un prasītāja prasībā pret atbildētāju un /pers.I/ par parāda piedziņu.

Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2016. gada 30. maija spriedumu lietā Nr. C04283513 cita starpā tika apmierināta atbildētājas prasība par pārdzīvojušā laulātā mantojuma daļas izdalīšanu no /pers. H/ mantojuma masas, vienlaikus dzēšot /pers.I/ īpašuma tiesības uz 3/4 domājamo daļu no nekustamajiem īpašumiem. Spriedums šajā daļā ir stājies likumīgā spēkā 2017. gada 11. janvārī. Tādējādi līdz 2017. gada 18. aprīlim atbildētājas īpašumā atradās 3/4 domājamās daļas no nekustamajiem īpašumiem, savukārt atlikusī 3/4 domājamā daļa atradās prasītāja īpašumā. Ņemot vērā apstākli, ka nekustamo īpašumu 3/4 domājamās daļas regulāri radīja viņai zināmus izdevumus, tostarp nekustamā īpašuma nodokļa veidā, viņa bija nolēmusi rīkoties ar sev piederošo daļu no nekustamajiem īpašumiem tā, lai gūtu pēc iespējas lielāku mantisku labumu un segtu izdevumus. Tādēļ 2017. gada 18. aprīlī viņa, kuras vārdā rīkojās pilnvarotā persona /pers. F/, dibināja sabiedrību, apmaksājot tās pamatkapitālu ar mantisko ieguldījumu, kuru veidoja atbildētājas īpašumā esošās 3/4 domājamās daļas no nekustamajiem īpašumiem. Sabiedrība tika dibināta, lai pārvaldītu un iznomātu/ izīrētu 3/4 domājamās daļas no nekustamajiem īpašumiem. Taču drīz pēc sabiedrības dibināšanas tika konstatēts, ka sabiedrības saimnieciskās darbības uzsākšanai pastāv šķēršļi - prasītājs kā atlikušās nekustamo īpašumu 1/4 domājamās daļas īpašnieks nebija devis piekrišanu nekustamo īpašumu iznomāšanai/ izīrēšanai, kā arī ar viņu nebija iespējams vienoties par tādu kopīpašuma lietošanas kārtību, kas būtu savienojama ar nekustamo īpašumu 3/4 domājamo daļu izmantošanai Sabiedrības darbības nodrošināšanai. Civillikuma 1068. pantā paredzēts, ka rīkoties ar kopīpašuma priekšmetu, kā visumā, tā arī noteiktās atsevišķās daļās, drīkst tikai ar visu kopīpašnieku piekrišanu; bet ja kāds no viņiem rīkojas atsevišķi, tad šī rīcība nevien nav spēkā, bet arī uzliek pēdējam pienākumu atlīdzināt pārējiem zaudējumus, kas viņiem ar to nodarīti. Tā kā viņai neizdevās saņemt prasītāja piekrišanu rīcībai ar nekustamajiem īpašumiem, viņa nolēmusi sabiedrību un tajā ietilpstošās 3/4 domājamās daļas no nekustamajiem īpašumiem atsavināt, jo pretējā gadījumā tās turpinātu regulāri radīt viņa izdevumus, tajā pašā laikā nepastāvot iespējai lietot nekustamos īpašumus un gūt no tiem peļņu.

Ievērojot iepriekš norādīto, viņa bija atsavinājusi savai pilnvarotajai personai /pers. F/ sabiedrības kapitāla daļas, norādot, par kādu cenu un ar kādiem nosacījumiem sabiedrība un/ vai tās mantā ietilpstošās 3/4 domājamās daļas no nekustamajiem īpašumiem būtu atsavināmas. Kā vēlāk kļuva zināms, pēc dažiem mēnešiem tika atrasts Sabiedrības un nekustamo īpašumu 3/4 domājamo daļu pircējs, kuram tie arī tika pārdoti. Prasītājam likumā paredzētajā kārtībā tika piedāvātas nekustamo īpašumu 3/4 domājamo daļu pirmpirkuma tiesības.

Prasītāja pamato celto prasību cita starpā ar Civillikuma 1055. pantu, kurā noteikts, ka par lietas atsavināšanu prāvas laikā katrs atbildētājs atbild tāpat kā ļaunticīgs valdītājs. Ja šī atsavināšana nav bijusi nepieciešama, kā piemēram, lai novērstu lietas bojāšanos, tad prasītājam nav jāapmierinās tikai ar to, ka viņam atdod par lietu saņemto maksu, bet viņš var prasīt, lai viņam atdod ari pašu lietu ar tās piederumiem (1052. p.), vai arī lai atlīdzina lietas un tās piederumu vērtību, kā arī visus zaudējumus un izdevumus. Pirmkārt, minētā tiesību norma atrodas Civillikuma sadaļā "īpašuma prasība", taču lietā Nr. C04283513 uz sabiedrības dibināšanas dienu pušu starpā nepastāvēja strīds par īpašuma tiesībām uz atbildētājas īpašumā esošajām 3/4 domājamām daļām no nekustamajiem īpašumiem. Kā atzīts judikatūrā, vienīgā iespēja, kā nodrošināties pret nekustamo īpašumu atsavināšanu prāvas laikā, ir prasības nodrošināšana, ierakstot zemesgrāmatā aizlieguma atzīmi uz atbildētājam piederošajiem nekustamajiem īpašumiem. Pretējā gadījumā, atbilstoši Civillikuma 994. pantam un Zemesgrāmatu likuma 1. pantam persona, kas iegūs strīdus nekustamos īpašumus, tiks atzīta par labticīgu ieguvēju, bet īpašuma attiesāšana no labticīga ieguvēja nav iespējama (LR Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2014. gada 21. oktobra lēmums lietā Nr. SKC-3018/2014).

Tāpat prasītājs pamato prasību ar Civillikuma 1438. pantu, kurā noteikts, ka gadījumā, ja griba izteikta tikai izskata pēc, tad tai nav nekādu tiesisku seku, ja vien ar to nav saistīts prettiesīgs trešās personas maldinājums. Fiktīvu darījumu īpatnība ir tā, ka, tos noslēdzot, ir ievērotas visas formālās prasības, lai piedotu ticamību noslēgtajam līgumam, kaut gan dalībnieku patiesais nodoms nav bijis civiltiesiski saistīties. Tiešu pierādījumu darījumu fikcijai parasti nav. Šādos gadījumos slēdzienu par līguma fiktīvo raksturu var izdarīt no tādiem apstākļiem, kas saistīti ar noslēgto darījumu un dalībnieku rīcību, tikai to kopumā, kuros saskatāmas savstarpējas sakarības, kas neatstāj vietu šaubām par nodomu, ar kādu līgums slēgts (LR Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2018. gada 28. maija spriedums lietā Nr. SKC- 82/2018). Ja parādnieks noslēdzis līgumu ar saistītu personu kreditoram par ļaunu, ir prezumējama arī šīs saistītās personas ļaunprātīga rīcība, t.i. jāpieņem, ka šī persona zināja par parādnieka nolūku nodarīt ar darījuma noslēgšanu zaudējumu saviem kreditoriem (LR Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2020. gada 9. marta spriedums lietā Nr. SKC-79/2020).

Konkrētajā gadījumā sabiedrības dibināšanas lēmums nevar tikt uzskatīts par fiktīvu darījumu, jo no iepriekš minētajiem paskaidrojumiem izriet, ka atbildētāja bija nolēmusi dibināt Sabiedrību, lai pārvaldītu viņas īpašumā esošās 3/4 domājamās daļas no nekustamajiem īpašumiem un izīrētu/ iznomātu tos, lai no ienākumiem būtu iespējams segt ar minēto nekustamo īpašumu uzturēšanu saistītās izmaksas. Minēto ieceri nebija iespējams īstenot prasītāja rīcības dēļ, nedodot piekrišanu nekustamo īpašumu daļas izmantošanai sabiedrības darbības nodrošināšanai, kā arī faktiski īstenojot kontroli par

nekustamajiem īpašumiem, neļaujot atbildētājai kā nekustamo īpašumu kopīpašniecei tos lietot. Šo apstākļu dēļ, lai nekustamo īpašumu uzturēšana neturpinātu radīt viņai zaudējumus, viņa bija spiesta tos atsavināt. Nekustamie īpašumi un sabiedrība tika atsavināti trešajai personai /pers. G/, kura nevar tikt uzskatīta par ar atbildētāju saistītu personu, līdz ar to viņa norāda, ka /pers. G/ konkrētajā gadījumā ir uzskatāms par labticīgu nekustamo īpašumu 3/4 domājamo daļu ieguvēju.

Ievērojot visu iepriekšminēto, uzskata, ka prasītāja prasība ir pilnībā nepamatota, un līdz tiesu pilnībā noraidīt prasību.

Prasītāja pilnvarotā persona tiesas sēdē prasību uzturēja. Paskaidrojumus sniedz atbilstoši rakstveidā sniegtajiem paskaidrojumiem.

Atbildētājas/pers. D/ pilnvarotā persona tiesas sēdē prasību neatzina. Paskaidrojumus sniedz atbilstoši rakstveidā sniegtajiem paskaidrojumiem.

Trešo personu pilnvarotā persona tiesas sēdē prasību uzskata par nepamatotu. Paskaidrojumus sniedz atbilstoši rakstveidā sniegtajiem paskaidrojumiem.

Motīvu daļa

Noklausījusies pušu paskaidrojumus, pārbaudījusi lietas materiālus, tiesa uzskata, ka prasība ir pamatota un apmierināma sekojošo apsvērumu dēļ.

Lietā nav strīda par to, ka 1987. gada 27. martā /pers. H/ un /pers. D/, pēc laulības noslēgšanas – /pēclaulības uzvārds/, reģistrējuši laulību Rīgas pilsētas Proletāriešu rajona izpildkomitejas civilstāvokļa aktu reģistrācijas nodaļā, par ko laulības aktu reģistrācijas grāmatā izdarīts ieraksts Nr. 538 un izsniegta laulības apliecība II ME Nr. 357571.

2010. gada 10. jūlijā /pers. D/ iesniegusi prasību Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā pret /pers. H/ par laulības šķiršanu un laulāto kopmantas sadali.

2011. gada 29. decembrī /pers. H/ miris, par ko Ikšķiles novada Dzimtsarakstu nodaļā miršanas reģistrācijas izdarīts ieraksts Nr. 28.

Oficiālajā izdevumā „Latvijas Vēstnesis" 2012. gada 9. maijā publicēts sludinājums ar uzaicinājumu pieteikties /pers. H/ mantiniekiem un kreditoriem uz viņa atstāto mantojumu. Notāra noteiktajā termiņā /pers. C/ iesniedza kreditora pretenziju par 7608000 Ls (10 825 208,74 EUR). Par mantojuma pieņemšanu, izlietojot inventāra tiesību, paziņoja divi /pers. H/ mantinieki – dēls /pers. I/ un laulātā /pers. D/.

Atbilstoši mantojuma inventāra sarakstam /pers. H/ atstātā mantojuma aktīvu vērtība sastādījusi 2783977,26 Ls (3961242,76 EUR).

Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2012. gada 14. maija lēmumu civillietā Nr. C30561510 /pers. D/ prasībā pret /pers. H/ par laulības šķiršanu un laulāto kopīgās mantas dalīšanu tiesvedība izbeigta.

2013. gada 18. aprīlī zvērināta notāre Ilze Pilsētniece izsniegusi mantojuma apliecību par tiesībām uz mantojumu pēc likuma, iereģistrētu aktu un apliecinājumu reģistrā ar Nr. 2755, ar kuru mantojuma tiesībās uz /pers. H/ atstāto mantojumu apstiprināta /pers. D/ uz 1/2 daļu no visa atstātā mantojuma.

2013. gada 6. jūnijā zvērināta notāre Ilze Pilsētniece izsniegusi mantojuma apliecību par tiesībām uz mantojumu pēc likuma, iereģistrētu aktu un apliecinājumu reģistrā ar Nr. 4078, ar kuru mantojuma tiesībās uz /pers. H/ atstāto mantojumu apstiprināts /pers. I/ uz 1/2 daļu no visa atstātā mantojuma.

Tiesa atzīst, ka nav strīda par to, ka pēc /pers. H/ nāves atklājās mantojums uz /pers. H/ mantojumu un mantojuma masā ietilpa nekustamie īpašumi- dzīvokļa īpašums Nr. /numurs / un pie tā piederošas 5495/448530 kopīpašuma domājamās daļas no daudzdzīvokļa mājas un zemes gabala, kas atrodas pēc adreses /adrese /, zemes gabals, uz kura atrodas divas dzīvojamās ēkas, kas atrodas /adrese/ un nekustamais īpašums, kas atrodas /adrese/.

2012. gada 28. decembrī /pers. C/ cēlis prasību Rīgas apgabaltiesā pret /pers. H/ mantojumu, /pers. D/ un /pers. I/ par parāda piedziņu, lūdzot atzīt viņam tiesības saņemt no /pers. H/ mantojuma no 2006. gada 30. jūnija līguma izrietošo parāda daļu 3000000,00 Ls; piedzīt no /pers. H/ mantojuma, bet mantojuma procesa pabeigšanas un mantojuma apliecības izsniegšanas gadījumā - no /pers. I/ un /pers. D/ atbilstoši viņu daļām mantojumā, /pers. H/ parāda daļu 3000000,00 Ls, sakarā ar celto prasību ierosināta civillieta Nr. C04283513.

Ar Rīgas apgabaltiesas 2015. gada 26. augusta spriedumu apstiprināts /pers. C/ izlīgums ar /pers. I/, uz kā pamata /pers. C/ saņēma savā īpašumā 1/4 domājamo daļu no katras Mantojuma masas vienības kā /pers. I/ daļu /pers. H/ mantojumā.

Ar Rīgas apgabaltiesas 2016. gada 30. maija spriedumu lietā Nr. C04283513 daļēji apmierināta /pers. D/ prasība, proti, /pers. D/ no mantojuma masas izdalīta laulātās daļa un atzītas īpašuma tiesības uz 1/2 domājamo daļu no katras mantojuma masas vienības, tajā skaitā, strīdus īpašumiem. Vienlaikus nospriests dzēst /pers. I/ īpašuma tiesības uz 1/4 domājamo daļu no strīdus īpašumiem, tādējādi /pers. D/ īpašumā nonākot 3/4 domājamām daļām no strīdus īpašumiem.

No lietai pievienotā Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2019. gada 26. aprīļa sprieduma lietā Nr. C04283513, redzams, ka tiesa nospriedusi piedzīt no /pers. D/ par labu /pers. C/ atbilstoši viņas iegūtajai daļai /pers. H/ mantojumā, parāda daļu, kas izriet no 2006. gada 30. jūnija līguma (ar papildnolīgumu), 2134307,72 EUR, piedziņu aprobežojot ar /pers. D/ no /pers. H/ mantoto, atbilstoši inventāra sarakstam.

Saskaņā ar Civillikuma 711. pantu mantinieks, kas pieņēmis mantojumu ar inventāra tiesību, atbild par mantojuma atstājēja parādiem un citiem prasījumiem pret to tikai šā mantojuma apmērā. Atbilstoši Civillikuma 702. panta otrajai daļai ar mantojuma iegūšanu izbeidzas mantiniekam piederējušās lietu tiesības uz mantojuma atstājēja mantu, kā arī otrādi, pēdējā tiesības uz mantinieka mantu.

Līdz ar to, /pers. C/ pastāv tiesības piedziņu vērst uz strīdus nekustamajiem īpašumiem, ko /pers. D/ mantojusi no /pers. H/.

Taču kā redzams no lietas materiāliem augstākminētās tiesvedības laikā /pers. D/ ir atsavinājusi strīdus nekustamos īpašumus trešajām personām.

Ar 2017. gada 18. aprīļa dibināšanas lēmumu 3/4 domājamās daļas no strīdus īpašumiem /pers. D/ ieguldījusi SIA "/nosaukums/" pamatkapitālā, tādējādi iegūstot 4854 SIA "/nosaukums/" kapitāla daļas, kas atbilst 100% pamatkapitāla.

2017. gada 10. maijā kapitāla daļas atsavinātas /pers. F/, kura kopš SIA "/nosaukums/" dibināšanas dienas un līdz 2017. gada 3. augustam bija kapitālsabiedrības vienīgā valdes locekle.

Savukārt 2017. gada 26. jūlijā SIA "A.G.Property", kuras vārdā rīkojās /pers. F/, noslēdza pirkuma līgumu ar /pers. G/ par iepriekš minēto domājamo daļu no strīdus īpašumiem pārdošanu /pers. G/, kurš 2017. gada 3. augustā kļuvis par SIA "/nosaukums/" vienīgo valdes locekli, kā arī ieguvis savā īpašumā visas SIA "/nosaukums/" kapitāla daļas.

Kā izriet no prasības pieteikuma, prasītājs prasījumus atzīt minētos darījumus par spēkā neesošiem, cita starpā pamatojis ar Civillikuma 1055. pantu, kas nosaka atbildētāju atbildību par lietas atsavināšanu prāvas laikā, un proti, par lietas atsavināšanu prāvas laikā katrs atbildētājs atbild tāpat kā ļaunticīgs valdītājs.

Par "prāvas laiku" atzīstams periods no prasības celšanas brīža līdz attiecīgā strīda galīgai izšķiršanai visās tiesu instancēs, pārsūdzot pirmās un apelācijas instances tiesas spriedumu (skat. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2004. gada 3. novembra spriedumu lietā Nr. SKC-614).

Tā kā /pers. C/ prasību pret /pers. D/ par parāda piedziņu cēlis 2012. gada 28. decembrī, par "prāvas laiku" atzīstams laika posms pēc minētā datuma.

Tātad visi darījumi, ko /pers. D/ veikusi ar savu mantojumu ir veiktas ar mērķi izvairīties no /pers. V/ piedziņas vēršanas uz strīdus īpašumiem.

Tiesai nav pamata apšaubīt prasītāja apgalvojumu par to,ka viņam nav iespēju vērst piedziņu uz citu prasītājas mantu, jo viņa par mantojuma atstājēja - /pers. H/ parādiem atbild tikai mantojuma apmērā, un citas mantas nav.

Atbildētāja/pers. D/ un trešā persona /pers. F/ savos paskaidrojumus norādījušas, ka, ņemot vērā apstākli, ka nekustamo īpašumu 3/4 domājamās daļas atbildētājai regulāri radīja zināmus izdevumus, viņa bijusi spiesta rīkoties ar sev piederošo daļu no nekustamajiem īpašumiem tā, lai gūtu mantisku labumu un segtu izdevumus - pārvaldītu un iznomātu īpašumu, taču tā kā prasītājs kā kopīpašnieks nedeva piekrišanu tam, tika dibināta Sabiedrība, apmaksājot tās pamatkapitālu ar mantisko ieguldījumu, kuru veidoja atbildētājas īpašumā esošās 3/4 domājamās daļas no nekustamajiem īpašumiem.

Tāpat norāda, ka /pers. G/ ir persona, kura ieguvusi īpašuma tiesības uz nekustamajiem īpašumiem labā ticībā, paļaujoties uz ierakstu zemesgrāmatā un tāpēc ir aizsargājama.

Tiesa šādus atbildētājas un trešās personas apgalvojumus uzskata par nepamatotiem, jo lietas izskatīšanas gaitā ir iegūti objektīvi pierādījumi tam, ka gan /pers. F/, gan /pers. G/ darījumu noslēgšanas brīdi bija informēti par to, ka starp /pers. D/ un /pers. C/ pastāv strīds un tiesā ir celta prasība. Par augstākminēto liecina sekojošais - ar 2017. gada 18. aprīļa dibināšanas lēmumu 3/4 domājamās daļas no strīdus īpašumiem /pers. D/ ieguldījusi SIA "/nosaukums/" pamatkapitālā, tādējādi iegūstot 4854 SIA "/nosaukums/" kapitāla daļas, kas atbilst 100% pamatkapitāla. Savukārt 2017. gada 10. maijā kapitāla daļas atsavinātas /pers. F/, kura kopš SIA "/nosaukums/" dibināšanas dienas un līdz 2017. gada 3. augustam bija kapitālsabiedrības vienīgā valdes locekle. Tāpat 2017. gada 26. jūlijā SIA "/nosaukums/", kuras vārdā rīkojās /pers. F/, noslēdza pirkuma līgumu ar /pers. G/ par iepriekš minēto domājamo daļu no strīdus īpašumiem pārdošanu /pers. G/, kurš 2017. gada 3. augustā kļuvis par SIA "/nosaukums/" vienīgo valdes locekli, kā arī ieguvis savā īpašumā visas SIA "/nosaukums/" kapitāla daļas.

Līdz ar to secināms, ka visas iepriekš norādītās darbības ir veiktas ar mērķi izvairīties no prasītāja piedziņas vēršanas uz strīdus īpašumiem. Iepriekš veiktajiem darījumiem ir nepārprotami fiktīvs jeb šķietams raksturs. /pers. D/ ir nodibinājusi SIA "/nosaukums/" nevis nolūkā gūt peļņu no jaundibinātās komercsabiedrības saimnieciskās darbības ar ieguldīto īpašumu, bet ar mērķi atsavināt to saistītajai personai bez pienākuma paziņot par to prasītājam kā attiecīgās mantas kopīpašniekam.

Saskaņā ar Civillikuma 1438. pantu, ja griba izteikta tikai izskata pēc, tad tai nav nekādu tiesisku seku, ja vien ar to nav saistīts prettiesīgs trešās personas maldinājums.

Šķietamiem darījumiem ir raksturīgs tas, ka dalībnieki nevēlas tiesisku seku iestāšanos, taču mēģina radīt patiesi gribēta un reāli notikuša tiesiskā darījuma šķietamību. Šķietamā darījuma dalībniekiem ir patiesa vēlēšanās, lai trešajām personām rastos iespaids par noslēdzamā darījuma nopietnību. Visi šķietamā darījuma dalībnieki ir vienisprātis par to, ka patiesībā viņi nevēlas tiesiski saistīties. [..] Šķietamā darījuma rezultātā radušajos apstākļos trešajai personai parasti tiek liegta iespēja izdarīt kādu darbību vai tā tiek pamudināta uz tās patiesajām interesēm neatbilstošu rīcību.

Līdz ar to, ja griba izteikta izskata pēc, kas nozīmē, ka gribas faktiski nav, tad šādas gribas trūkums nevar radīt tiesiskas sekas, tāpēc šķietams darījums ir nederīgs jeb absolūti spēkā neesošs no noslēgšanas brīža.

Civillikuma 1415. pants nosaka, ka neatļauta un nepieklājīga darbība, kuras mērķis ir pretējs reliģijai, likumiem vai labiem tikumiem, vai kura vērsta uz to, lai apietu likumu, nevar būt par tiesiska darījuma priekšmetu; tāds darījums nav spēkā.

Savukārt Civillikuma 1592. pants nosaka, ka neviens līgums, kas veicina kautko pretlikumīgu, netikumīgu vai negodīgu, nesaista. Ja viena puse ar viltu ir piedabūta noslēgt tādu līgumu, tad viņai ir tiesība prasīt zaudējumu atlīdzību.

Pie šādiem apstākļiem tiesa atzīst, ka atbildētāja /pers. D/, prāvas laikā atsavinot strīdus nekustamo īpašumu, ir rīkojusies pretēji Civillikuma 1. panta, 1415. panta un 1592. panta nosacījumiem.

Līdz ar ko atbildētāji un trešās personas, saskaņā ar Civillikuma 1055. panta nosacījumiem par strīdus īpašumu atsavināšanu ir atbildīgi kā ļaunprātīgi valdītāji.

Augstākminētie apstākļi ir par pamatu, lai strīdus darījumus atzītu par spēkā neesošiem no to noslēgšanas brīža un /pers. D/ atzītu īpašuma tiesības uz strīdus nekustamajiem īpašumiem.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41. pantu no atbildētājiem prasītāja labā piedzenami izdevumi par valsts nodevas samaksu 8883,13 EUR apmērā.

Civilprocesa likuma 33. panta otro daļu tiesas izdevumi ir arī ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, kas saskaņā ar Civilprocesa likuma 39. panta pirmās daļas 5. punktu ir ar prasības pieteikuma noraksta nosūtīšanu atbildētājam un tiesas pavēstu piegādāšanu un izsniegšanu saistītie izdevumi. Līdz ar to no atbildētājas prasītāja labā ir piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 7,34 EUR.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] panta noteikumiem atbildētājiem nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei - 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 93., 97. pantu un Civillikuma 1055., 1415. pantiem, tiesa

nosprieda:

prasību apmierināt pilnībā.

Atzīt par spēkā neesošu /pers. D/, personas kods /personas kods/, veikto darījumu - SIA "/nosaukums/", reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, 2017. gada 18. aprīļa dibināšanas lēmumu - daļā par šādu nekustamo īpašumu ieguldīšanu SIA "/nosaukums/" pamatkapitālā:

3/4 domājamo daļu no dzīvokļa īpašuma Nr. /numurs / un pie tā piederošām 5495/448530 kopīpašuma domājamām daļām no daudzdzīvokļu mājas un zemes gabala ar kadastra Nr. /numurs /, kas atrodas /adrese/, reģistrēts Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr. /numurs /, ieguldīšanu SIA "/nosaukums/",pamatkapitālā;

3/4 domājamo daļu no nekustamā īpašuma /adrese /, kadastra Nr. /numurs /,reģistrēts Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā /numurs /, ieguldīšanu SIA "/nosaukums/", pamatkapitālā;

3/4 domājamo daļu no nekustamā īpašuma /adrese /, kadastra Nr. /numurs /, reģistrēts Rīga spilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr. /numurs /, ieguldīšanu SIA "/nosaukums/"pamatkapitālā.

Atjaunot /pers.D/, personas kods /personas kods/, īpašuma tiesības uz 3/4 domājamām daļām no dzīvokļa īpašuma Nr. /numurs / un pie tā piederošām 5495/448530 kopīpašuma domājamām daļām no daudzdzīvokļu mājas un zemes gabala ar kadastra Nr. /numurs /, kas atrodas /adrese/, 3/4 domājamām daļām no nekustamā īpašuma /adrese /, kadastra Nr. /numurs /, 3/4 domājamām daļām no nekustamā īpašuma /adrese /, kadastra Nr. /numurs /.

Piedzīt no /pers. D/, personas kods /personas kods/, un SIA "/nosaukums/", reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/,solidāri par labu /pers. C/, personas kods /personas kods/, tiesas izdevumus - valsts nodevu 8883,13 EUR,ar lietas vešanu saistītos izdevumus 7,34 EUR, kopā 8890,47

EUR(astoņi tūkstoši astoņi simti deviņdesmit *euro* 47 centi).

Atbildētājiem/pers. D/ un SIA ”/nosaukums/” noteikt termiņu sprieduma labprātīgai izpildei - 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas

Samaksa veicama šādā kontā: konta Nr. /konta numurs/, AS ”Latvijas pasta banka”.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā.

Sprieduma sastādīšanas un pieejamības diena noteikta 2021. gada 21. oktobrī.

Tiesnese D.Bambere